

Paralelné algoritmy, část č. 11

František Mráz

Kabinet software a výuky informatiky, MFF UK, Praha

Paralelné algoritmy, 2011/2012

- 1 Rozpoznávanie bezkontextového jazyka
 - Lineárny algoritmus pre rozpoznávanie
 - NC algoritmus pre rozpoznávanie
 - Analýza bezkontextového jazyka

Rozpoznávanie bezkontextového jazyka

Nech $G = (\Pi, \Sigma, S, P)$ je daná bezkontextová gramatika.

Zadanie: slovo w z Σ^* .

Otázka: $w \stackrel{?}{\in} L(G)$.

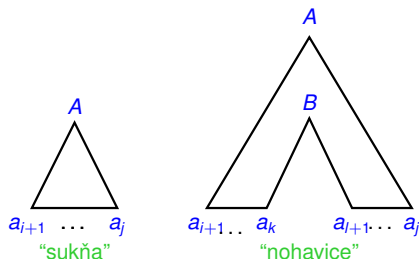
Veta

Lubovoľný bezkontextový jazyk sa dá rozpoznávať v čase $O(\log n)$ s $O(n^6)$ procesormi, kde n je dĺžka vstupného slova.

Dôkaz:

- Nech $w = a_1 a_2 \dots a_n$, kde $a_i \in \Sigma$, pre $i = 1, \dots, n$
- Použijeme 2 typy položiek:
 - ① (A, i, j) , kde $A \in \Pi$, $0 \leq i < j \leq n$, (“sukňa”)
 - ② (A, i, j, B, k, l) , kde $A, B \in \Pi$, $0 \leq i \leq k < l \leq j \leq n$, (“nohavice”)
- Položka p je **platná**, ak
 - ① $p = (A, i, j)$, a $A \Rightarrow_G^* a_{i+1} \dots a_j$
 - ② $p = (A, i, j, B, k, l)$ a $A \Rightarrow_G^* a_{i+1} \dots a_k B a_{l+1} \dots a_j$

Rozpoznávanie bezkontextového jazyka

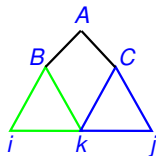

veľkosť položky = počet terminálov

- 1 ak $p = (A, i, j)$, potom $size(p) = j - i$
 - 2 ak $p = (A, i, j, B, k, l)$, potom $size(p) = k - i + j - l$
- budeme predpokladať, že G je Chomského normálnej forme – iba pravidlá tvaru $X \rightarrow YZ, X \rightarrow a$, kde $X, Y, Z \in \Pi, a \in \Sigma$

Skladanie položiek zo sukňí

- Ak $A \rightarrow BC \in P$, $x = (A, i, j)$, $y = (B, i, k)$, $z = (C, k, j)$, potom ak y, z sú platné, tak x je platné
budeme to označovať $y, z \vdash x$ a $z, y \vdash x$

- **Algoritmus** (M je množina položiek – sukňí):

$$M := \{(A, i, i+1) \mid A \rightarrow a_{i+1} \in P\}$$

repeat “several” **times**

for all položky x, y, z in parallel **do**

if $y, z \in M$ and $y, z \vdash x$ **then** $M := M \cup \{x\}$

if $(S, 0, n) \in M$ **then** accept

Skladanie sukní je pomalé

- **Algoritmus** (M je množina položiek – sukní):

$$M := \{(A, i, i + 1) \mid A \rightarrow a_{i+1} \in P\}$$

repeat “several” **times**

for all položky x, y, z in parallel **do**

if $y, z \in M$ and $y, z \vdash x$ **then** $M := M \cup \{x\}$

if $(S, 0, n) \in M$ **then** accept

- pre gramatiku s pravidlami

$$S \rightarrow AS$$

$$S \rightarrow a$$

$$A \rightarrow a$$

“several” musí byť $\Omega(n)$

- \Rightarrow aby sme rozpoznávanie zrýchlili, musíme skladať aj zložené položky – nohavice

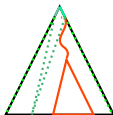
Rozpoznávanie bezkontextového jazyka

Lemma

Ak p je platná položka veľkosti $k > 1$, p sa dá “zložiť” z konečného počtu (max. 4) položiek veľkosti maximálne $\frac{2}{3}k$.

Dôkaz:

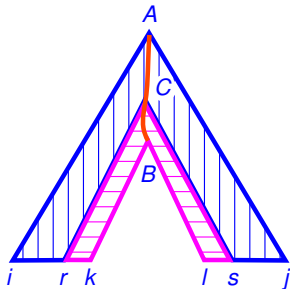
- (i) ak $p = (A, i, j)$, potom v derivačnom strome pre p existuje podstrom (sukňa) veľkosti medzi $\frac{1}{3}k$ a $\frac{2}{3}k$ a p sa dá zložiť z tohoto podstromu a príslušných nohavíc
- koreň p má presne 2 synov (Chomského normálna forma)
 - z koreňa A pôjdeme do väčšieho z dvoch podstromov (prípadne do ľubovoľného, ak majú obidva podstromy rovnakú veľkosť)
 - ak tento podstrom má veľkosť $> \frac{2}{3}k$, tak pokračujeme rekurzívne hlbšie

Rozpoznávanie bezkontextového jazyka

Dôkaz (pokračovanie):

- (ii) ak $p = (A, i, j, B, k, l)$, potom v derivačnom strome pôjdeme od koreňa po ceste k “diere” (tj. koreňu sukne (B, k, l)).
- a) Ak na tejto ceste leží uzol (C, r, s) , pod ktorým sú nohavice veľkosti medzi $\frac{1}{3}k$ a $\frac{2}{3}k$, tak sa p dá zložiť z dvoch nohavíc (A, i, j, C, r, s) a (C, r, s, B, k, l) veľkosti medzi $\frac{1}{3}k$ a $\frac{2}{3}k$.

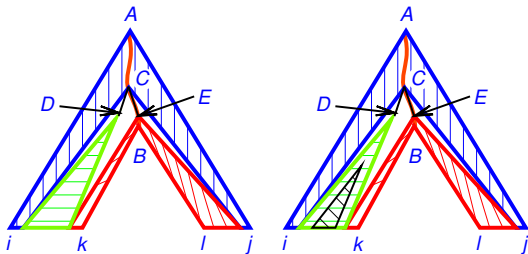
Rozpoznávanie bezkontextového jazyka

Dôkaz (pokračovanie):

(ii) ak $p = (A, i, j, B, k, l)$, potom v derivačnom strome pôjdeme od koreňa po ceste k “diere” (tj. koreňu sukne (B, k, l)).

b) Inak existuje na tejto ceste uzol zodpovedajúci položke (C, r, s) taký, že nohavice $\text{size}((A, i, j, C, r, s)) < \frac{1}{3}k$ a syn E uzlu C , ktorý leží na tejto ceste, zodpovedá nohaviciam s veľkosťou menšou než $\frac{1}{3}k$. Potom sukňa, ktorá je pod druhým synom uzlu C , má veľkosť

- buď $\leq \frac{2}{3}k$ – hotovo,
- alebo $> \frac{2}{3}k$ – potom sa dá zložiť z nohavíc a sukne veľkosti maximálne $\frac{2}{3}k$ (viz. (i))

Rýchly algoritmus [Rytter, 1986]

pre $x = (A, i, j)$, $y = (B, k, l)$ bude $\langle x, y \rangle$ označovať nohavice (A, i, j, B, k, l)

$M := \emptyset$

for all i , $0 \leq i < n$, $A \in \Pi$ také, že $A \rightarrow a_{i+1} \in P$
 in parallel do vlož $(A, i, i+1)$ do M

repeat "several" times

{aktivácia}

for all x, y, z , také že $y, z \vdash x$ a $z \in M$

in parallel do vlož $\langle x, y \rangle$ do M

{zdvojenie nohavíc}

for all x, y, z , také že $\langle x, z \rangle \in M$ a $\langle z, y \rangle \in M$

in parallel do vlož $\langle x, y \rangle$ do M

{zdvojenie nohavíc}

for all x, y, z , také že $\langle x, z \rangle \in M$ a $\langle z, y \rangle \in M$

in parallel do vlož $\langle x, y \rangle$ do M

{zloženie nohavíc a sukne}

for all x, y , také že $\langle x, z \rangle \in M$ a $z \in M$

in parallel do vlož $\langle x \rangle$ do M

if $(S, 0, n) \in M$ then accept

- "zdvojenie nohavíc" zmenší počet iterácií – viz časť (ii) b) predchádzajúceho dôkazu
- "several" stačí $O(\log n)$, dokonca sa dá ukázať, že stačí $\log n$
- Celkovo: $O(n^6)$ procesorov a čas $O(\log n)$

Analýza bezkontextového jazyka

- nestačí vedieť či $w \in L(G)$, ale chceme aj derivačný strom odvodenia w podľa G
- môžeme predpokladať, že po rozpoznaní slova $w = a_1 \dots a_n$ máme tabuľku

$$Tab[i, j] = \begin{cases} \{A \mid A \Rightarrow^* a_{i+1} \dots a_j\} & \text{ak } i < j \\ \emptyset & \text{inak} \end{cases}$$

$A \Rightarrow^* a_{i+1} \dots a_j \Leftrightarrow (A, i, j)$ je platná položka (sukňa)

- na určenie derivačného stromu stačí spočítať orientovaný binárny strom PT s $2n - 1$ uzlami taký, že každý vrchol okrem koreňa má vstupný stupeň 1, koreň $root$ má vstupný stupeň 0
- pre každý (vnútorný) uzol x stromu PT potrebujeme
 - 1 $Father[x]$ – otec vrcholu x , $Father[root]$ je nedefinovaný
 - 2 $Left[x]$ – ľavý syn vrcholu x ,
 - 3 $Right[x]$ – pravý syn vrcholu x ,
- ďalej potrebujeme určiť $Label[x]$ taký, že:
 - 1 $Label[root] = S$, kde S je počiatočný neterminál G ,
 - 2 $Label[x] \rightarrow Label[Left[x]]Label[Right[x]]$ je pravidlo G ,
 - 3 $Label[x] = a_i$, ak x je i -ty list stromu PT

Analýza bezkontextového jazyka

- nech Q je vektor booleovských hodnôt dĺžky n taký, že aspoň jeden jeho prvok je *true*

$$\text{first}(Q) = \min\{k \mid 0 \leq k \leq n, Q[k] = \text{true}\}$$

$\text{first}(Q)$ sa dá spočítať v čase $O(\log n)$ s n procesormi

- nech $A \in \Pi$, $X, Y \subseteq \Pi$

$\text{find}(A, X, Y) = (B, C)$, ak (B, C) je lexikograficky najmenšia dvojica neterminálov taká, že $B \in X$, $C \in Y$ a $A \rightarrow BC \in P$, ak také (B, C) neexistuje, tak $\text{find}(A, X, Y)$ vráti *undefined*
dá sa spočítať v čase $O(1)$ s jediným procesorom

- spočítame vektory mark_{ij} ;

$$\text{mark}_{ij}[A, k] = \text{true} \equiv 0 \leq i < k < j \leq n \text{ a}$$

$$\text{find}(A, \text{Tab}[i, k], \text{Tab}[k, j]) \neq \text{undefined}$$

Analýza bezkontextového jazyka

- pre každú sukňu výšky > 1 vyberieme ľavého a pravého syna – pomocou *mark* a *find*
- do *PT* dáme *root* a všetky uzly dosiahnuteľné z *root* cez ľavých a pravých synov

Veta

*Nech je možné rozpoznávať ľubovoľný bezkontextový jazyk v čase $T(n)$ s $R(n)$ procesormi a $T(n) = \Omega(\log n)$. Potom derivačný strom odvodenia vstupného slova je možné spočítať na COMMON PRAM v čase $O(T(n))$ s $O(R(n)n^2 + n^3)$ procesormi. Ak rozpoznávací algoritmus skonštruuje CYK tabuľku (*Tab*), tak stačí $O(R(n) + n^3)$ procesorov.*